

Huvudman

Gislaveds kommun
kommunen@gislaved.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Ölmestadskolan i Gislaveds kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg och förandet av betygskatalog. Gislaveds kommun ska senast den **fredag den 9 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:3207) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Ölmestadskolan i Gislaveds kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 18 april 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med rektorn genomförts och dokumentation har granskats, bl.a. betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Skolinspektionen har efter intervju med rektorn begärt att rektorn ska inkomma med kompletterande uppgifter. Rektorn har därefter inkommit med sådana kompletterande uppgifter. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation. Betygskatalogen förs på papper, en sida för respektive ämne. Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun. Vidare framgår elevernas namn, personnummer och klasstillhörighet samt namn och titel på de lärare som varit betygssättande i respektive ämne.

Längst ner på respektive sida i betygskatalogen har de lärare som ansvarat för undervisningen för samtliga ämnen signerat betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med en egenhändig signatur. I några fall har även rektorn signerat sidan. Vid den egenhändiga signaturen framgår i samtliga fall datum för när betyg sattes. Signaturerna är daterade den 11 och 13 december 2023. Vid respektive elevs betyg framgår lärarens och i vissa fall rektorns digitala lärarsignatur, men det finns ingen egenhändig signatur vid vart och ett av betygen. Rektorn uppger i intervju att den egenhändiga signaturen längst ner på sidorna är lärarens bekräftelse på att respektive betyg som matats in i systemet och försetts med en lärarsignatur är korrekt.

Av betygskatalogen och lärarförteckningen framgår vidare att rektorn tillsammans med lärare signerat betyg i ämnena historia, samhällskunskap och biologi. I dessa sidor i betygskatalogen förekommer siffran 3 istället för ett betyg för vissa elever och i dessa fall står rektorns signatur på samma rad som dessa elever. För övriga elever finns lärarens signatur bredvid elevernas betyg. Rektorn uppger i intervju att

anledningen till att hen signerat betygskatalogen i dessa ämnen är för att elever har beslut om anpassad studiegång och därför inte läst ämnena.

På samma sätt som i historia, samhällskunskap och biologi framgår det för ämnena kemi och fysik att rektorn signerat betygskatalogen tillsammans med läraren. Rektorn uppger i intervju att i ämnet kemi har hen, utöver att ha signerat på grund av att elever har beslut om anpassad studiegång, även signerat eftersom den läraren saknar lärarlegitimation. Av inkommen lärarförteckning framgår att samma lärare även undervisat i ämnet fysik och det framgår att läraren saknar lärarlegitimation. I ämnet musik framgår vidare att rektorn ensam skrivit under betygen för samtliga elever. Rektorn uppger att den undervisande läraren har gjort samtliga bedömningar och satt betygen men saknar lärarlegitimation och inte hade möjlighet att närvara vid signering av betygskatalogen på grund av frånvaro.

I ämnet modersmål i språket arabiska har en lärare som enligt lärarförteckningen saknar lärarlegitimation och har en tidsbegränsad anställning ensam signerat betygskatalogen. Rektorn bekräftar i intervju att läraren saknar lärarlegitimation och har en tidsbegränsad anställning. Vidare framgår, vad gäller ämnet modersmål i språken bosniska och albanska, att två lärare som inte är upptagna i lärarförteckningen skrivit under betygen ensamma i respektive ämne. Rektorn uppger att de två modersmållärarna är anställda vid en annan skolenhet och att en annan rektor därför ansvarar för modersmållärarna. På begäran om komplettering uppger rektorn i mail att läraren i bosniska har lärarlegitimation och har en fast anställning. Läraren i albanska saknar lärarlegitimation och har en fast anställning.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap 18 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i modersmål (6 kap. 5 § skolförordningen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) ska betygs katalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygs katalogen ska föras löpande. Betygs katalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Gislaveds kommuns verksamhet vid Ölmestadskolan i Gislaveds kommun uppfyller författningarnas krav avseende att betyg ska sättas av undervisande lärare i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att inte varje betyg har en egen signatur. Då varje enskilt betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en egenhändig signatur med datering. Skolinspektionens utredning visar att det finns en digital lärarsignatur vid varje betyg, men det finns ingen egenhändig signatur vid varje betyg.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att rektorn skrivit under betyg tillsammans med lärare som saknar lärarlegitimation, att rektorn i ett ämne ensam skrivit under betygen samt att en olegitimerad lärare som inte är anställd utan tidsbegränsning ensam beslutat och skrivit under betyg i modersmål. Utredningen visar att rektorn fattat beslut om betyg i ämnena kemi och fysik tillsammans med en olegitimerad lärare, samt att rektorn ensam fattat beslut om betyg i musik eftersom läraren inte hade möjlighet att signera. Skälet till att rektorn fattat beslut om betyg i dessa fall är inte att den olegitimerade läraren som bedrivit undervisningen och en legitimerad lärare inte är eniga om betyg. Således är inte de

förutsättningar under vilka rektorn ska fatta beslut om betyg uppfyllda. Slutligen visar Skolinspektionens utredning att en olegitimerad lärare i modersmål i språket arabiska ensam beslutat om betyg, trots att läraren inte är anställd utan tidsbegränsning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Gislaveds kommuns verksamhet vid Ölmestadskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och betygskatalog. Utredningen visar att det framgår av betygskatalogen vem som beslutat om vart och ett av betygen men att det inte finns en egenhändig signatur för varje betyg. Detta är en brist. Utredningen visar även att rektorn signerat betyg utan att de förutsättningar under vilka rektorn ska fatta beslut om betyg är uppfyllda samt att en obehörig lärare ensam beslutat om betyg. Då dessa brister är enstaka och endast rör beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog i vissa ämnen bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Gislaveds kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av Carolin Levinsson. Utredaren David Lopez Svensson har varit föredragande i ärendet.